

OPINIE JURIDICĂ

**la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind consolidarea
garanțiilor independenței procesuale a procurorului**

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL ȘI PUBLICATĂ PE CRJM.ORG

Nr./Data:	Nr. 35 din 26 octombrie 2026
Destinatari:	Parlamentul Republicii Moldova, Comisia juridică, numiri și imunități: e-mail: cji@parlament.md Ministerul Justiției, Direcția elaborare acte normative, e-mail: secretariat@justice.gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), persoane de contact: Oxana Brighidin, directoare de program, e-mail: oxana.brighidin@crjm.org Octavian Iachimovschi, consilier juridic superior, e-mail: octavian.iachimovschi@crjm.org
Sumar:	CRJM recunoaște necesitatea consolidării garanțiilor de independență a procurorului și autonomiei procuraturilor specializate. În același timp, deși aceste garanții par să fie aliniate la standardele europene, acestea nu transpun pe deplin recomandările organismelor internaționale și regionale. Proiectul de lege menține participarea ministrului justiției la examinarea rezultatelor evaluării extraordinare a procurorilor, inclusiv competențe extinse de intervenție ale Procurorului General bazate pe criterii lipsite de imparțialitate, și instituie mecanisme de control a căror eficiență practică nu este demonstrată. Prin urmare, proiectul necesită revizuirii substanțiale pentru a asigura un echilibru adecvat între independența procesuală, controlul legalității și responsabilitatea procurorilor.

Această opinie juridică este prezentată Parlamentului Republicii Moldova și Ministerului Justiției de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) pe marginea [proiectului de lege](#) nr. 372 din 07 octombrie 2026 pentru modificarea unor acte normative (*consolidarea garanțiilor independenței procesuale a procurorului*). Proiectul are drept scop declarat alinierea cadrului normativ național la standardele europene privind independența și responsabilitatea sistemului justiției, asumat de Republica Moldova în contextul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană (Capitolul 23 „Sistemul judiciar drepturile fundamentale”, criteriul de referință intermediar 23.2, deficiența critică 23.2.2).

Proiectul de lege propune, printre altele:

- Modificarea cadrului procesual al indicațiilor și detalierea acestuia prin reglementări de aplicare;
- Introducerea opiniei prealabile a procurorului-șef și controlul judiciar asupra indicațiilor și anulărilor dispuse de Procurorul General;
- Completarea procedurii de transmitere a cauzelor ce țin de competența procuraturilor specializate;
- Soluționarea conflictelor de competență între procuraturile specializate;
- Limitarea domeniului de participare a ministrului justiției în cadrul Consiliului Superior al Procurorilor.

CRJM salută obiectivele legitime ale proiectului de lege de a consolida independența procesuală a procurorilor și autonomia procuraturilor specializate. Totuși, CRJM consideră că în forma actuală proiectul nu corespunde obiectivelor anunțate, nu transpune în mod efectiv mai multe recomandări ale organismelor

internaționale și ale partenerilor de dezvoltare, nu reglementează suficient procedurile propuse și nu soluționează în mod corespunzător problemele sesizate în nota de fundamentare a proiectului.

Introducerea unor garanții procesuale, precum solicitarea opiniei prealabile a procurorului-șef și posibilitatea contestării intervențiilor Procurorului General nu sunt suficiente pentru prevenirea ingerințelor nejustificate în activitatea procurorilor specializați. În același timp, proiectul menține competențe extinse ale Procurorului General de a interveni în cauzele penale gestionate de procuraturile specializate, fără a institui garanții adecvate împotriva exercitării discreționare a acestor competențe. Or, lipsa acestor garanții riscă să compromită tocmai independența procesuală a procurorilor specializați, care reprezintă o condiție esențială pentru investigarea eficientă a corupției la nivel înalt și a criminalității organizate.

Principalele recomandări formulate de CRJM vizează:

- Limitarea dreptului Procurorului General de a da indicații procurorilor din procuraturile specializate;
- Limitarea dreptului Procurorului General de a anula actele procedurale emise de procurorii din procuraturile specializate;
- Excluderea dreptului Procurorului General de a retrage cauze penale aflate în exercitarea sau conducerea urmăririi penale la procuraturile specializate, decât la solicitarea acestora;
- Evitarea introducerii unui mecanism judiciar litigios în fața Curții de Apel, care ar avea ca părți oponente procurori;
- Excluderea din componența Consiliului Superior al Procurorilor a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și a ministrului justiției.

Cu cea mai înaltă considerație

Ilie CHIRTOACĂ,
Președinte

Nr.	Textul existent în proiectul de lege	Modificări propuse de CRJM (formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Argumente/Comentarii
1.	Codul de procedură penală, art. 51 alin (3³) și (3⁴) (3³) În cazul indicațiilor date de Procurorul General în condițiile alin. (3) unui procuror din cadrul procuraturii specializate, se solicită opinia prealabilă a procurorului-șef al procuraturii specializate. Indicațiile Procurorului General pot fi contestate la Curtea de Apel de către procurorul căruia îi sunt adresate sau de către procurorul-șef al procuraturii specializate. (3⁴) În cazul anulării de către Procurorul General a actelor procurorilor din cadrul procuraturii specializate, se solicită opinia prealabilă a procurorului-șef al procuraturii specializate. Anularea poate fi contestată la Curtea de Apel de către procurorul al cărui act a fost anulat sau de către procurorul-șef al procuraturii specializate	~~Codul de procedură penală, art. 51 alin (3³) și (3⁴)~~ ~~(3³) În cazul indicațiilor date de Procurorul General în condițiile alin. (3) unui procuror din cadrul procuraturii specializate, se solicită opinia prealabilă a procurorului-șef al procuraturii specializate. Indicațiile Procurorului General pot fi contestate la Curtea de Apel de către procurorul căruia îi sunt adresate sau de către procurorul-șef al procuraturii specializate.~~ <u>(3³) Procurorul General nu poate da indicații sau anula acte procedurale emise de procurorii din procuratura specializată sau procurorul șef al procuraturii specializate decât în cazul prevăzut de alin (3)² din prezentul articol</u> ~~(3⁴) În cazul anulării de către Procurorul General a actelor procurorilor din cadrul procuraturii specializate, se solicită opinia prealabilă a procurorului-șef al procuraturii specializate. Anularea poate fi contestată la Curtea de Apel de către procurorul al cărui act a fost anulat sau de către procurorul-șef al procuraturii specializate~~	Pentru a urma recomandarea Comisiei Europene, Codul de procedură penală ar trebui să excludă din competența Procurorului General dreptul de a da indicații, sau de a anula acte ale procurorilor din cadrul procuraturilor specializate. Prin urmare, propunem excluderea prevederilor în formula propusă și includerea alin. 3³ în redacția propusă prin care Procurorul General nu poate da indicații sau anula acte procedurale emise de procurorii din procuratura specializată, sau procurorul șef al procuraturii specializate, decât în cazul prevăzut la alin. 3² din art. 51. Considerăm că în formula propusă de autor, inițiativa legislativă nu transpune recomandarea formulată în Raportul de țară 2025 al Comisiei Europene (SWD(2025) 758, 04.11.2025), potrivit căreia: „<i>Autonomia procurorilor specializați ar trebui asigurată prin revizuirea competențelor Procuraturii Generale, pentru a se evita emiterea de indicații către procurorii specializați sau intervenția în deciziile lor procedurale</i>” (a se vedea pagina 28 din raport). În același timp, prevederile propuse nu se încadrează în recomandarea menționată <i>supra</i>, ci introduc în Lege un element care este utilizat <i>de facto</i> în practică în raporturile procesuale dintre Procuratura Generală și procuraturile

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		specializate – opinia prealabilă (versiunea practică utilizată – notă informativă privind cauza penală). În aceste condiții, proiectul de lege nu soluționează o chestiune de independență procesuală, ci legiferează o practică existentă pe care nota de fundamentare tinde să o elimine, iar parteneri de dezvoltare recomandă să fie evitată. Chiar dacă mecanismul este complementat cu posibilitatea contestării indicațiilor sau anulării la Curtea de Apel de către procurorul căruia îi sunt adresate, sau de către procurorul-șef al procuraturii specializate, lipsa unor detalii procedurale sau a incoerenței cu conceptul procedurii de prejudiciere în faza de urmărire penală, fac acest mecanism conceput ca fiind de siguranță, să fie unul ambiguu și potențial generator de aplicabilitate defectuoasă și neuniformă în practică. În particular, norma nu conferă autoritate procesuală „opinie prealabile”, aceasta neavând impact asupra deciziei ulterioare a Procurorului general. La fel, norma nu reglementează situația ipotetică de concurență a opiniilor, spre exemplu, dacă procurorul-șef și procurorul din cadrul procuraturii specializate au opinii contradictorii sau diferite cu privire la soluție. În practică, în fața Curții de Apel ar fi pusă sarcina de a examina poziția a trei procurori: procurorul din procuratura specializată, procurorul șef și Procurorul General (sau un procuror desemnat de către acesta). Chiar și așa, disensiunea sistemică sesizată este că Legea ar pune Curtea de Apel în situația de a examina un
--	--	---

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		litigiu între partea acuzării și partea apărării, element impropriu procesului penal. În plus, proiectul nu reglementează declanșatorul procedural al indicațiilor sau anulării. În practică acesta poate fi <i>ex officio</i> sau la sesizare (cerere, demers sau plângere depusă de persoana interesată). Pentru primul caz, pericolul declanșării rezidă în amplificarea nejustificată și discreționară a controlului Procurorului General asupra urmăririi penale exercitate sau conduse de procurorii din cadrul procuraturilor specializate, sau asupra activității procedurale a procurorului șef în legătură cu exercitarea controlului ierarhic superior în fiecare cauză separat. Un alt aspect care nu conferă suficientă claritate rezidă în lipsa unui mecanism care ar clarifica posibilitatea suspendării deciziei Procurorului General concomitent cu contestarea indicației sau ordonanței, sau introducerea unei cereri de suspendare odată cu contestația depusă. În lipsa acestuia, o eventuală eroare a Procurorului General în luarea deciziei de anulare a unei ordonanțe sau a altui act procedural, sau obligarea procurorului de a acționa sau a nu acționa, ar putea genera pierderea iremediabilă a unor probe sau afectarea iremediabilă a drepturilor și intereselor legale a altor participanți la proces. Pentru al doilea caz, Codul de procedură penală stabilește deja o procedură consacrată, prevăzută de art. 313 – controlul judiciar al procedurii prejudiciară, iar intervenția Procurorului General ar fi asimilată cu substituirea de către acesta a judecătorului de instrucție.
--	--	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

2.	Codul de procedură penală, art. 271 alin. (7) În cauzele penale care țin de competența procuraturii specializate, atribuția prevăzută în prezentul alineat poate fi exercitată doar de către Procurorul General, în cazul în care măsura este necesară pentru asigurarea celerității urmăririi penale, pentru echilibrarea volumului de lucru între organele de urmărire penală sau în cazul în care complexitatea ori particularitățile cauzei impun efectuarea urmăririi penale de către un organ care dispune de capacitățile operaționale necesare, precum și în cazul în care se constată date privind încălcarea gravă a legii sau a drepturilor participanților la proces, o omisiune ireparabilă la administrarea probelor ori neefectuarea nejustificată, timp de peste 30 de zile, a acțiunilor necesare în cauza penală. Procurorul General solicită opinia prealabilă a procurorului-șef al	~~Codul de procedură penală, art. 271 alin. (7)~~ ~~În cauzele penale care țin de competența procuraturii specializate, atribuția prevăzută în prezentul alineat poate fi exercitată doar de către Procurorul General, în cazul în care măsura este necesară pentru asigurarea celerității urmăririi penale, pentru echilibrarea volumului de lucru între organele de urmărire penală sau în cazul în care complexitatea ori particularitățile cauzei impun efectuarea urmăririi penale de către un organ care dispune de capacitățile operaționale necesare, precum și în cazul în care se constată date privind încălcarea gravă a legii sau a drepturilor participanților la proces, o omisiune ireparabilă la administrarea probelor ori neefectuarea nejustificată, timp de peste 30 de zile, a acțiunilor necesare în cauza penală. Procurorul General solicită opinia prealabilă a procurorului-șef al procuraturii specializate. Redistribuirea poate fi contestată la Curtea de Apel de către procurorul a cărui cauză este redistribuită sau de către procurorul-șef al procuraturii specializate respective.~~ <u>Codul de procedură penală art.270, alineatul (5) se modifică după cum urmează:</u> <u>(5) Procurorul General și adjuncții săi pot să dispună, prin ordonanță motivată, exercitarea</u>	Propunem excluderea dreptului Procurorului General de a retrage cauzele penale aflate în gestiunea procuraturilor specializate, cu excepția situațiilor în care transmiterea acestora este solicitată de procuratura specializată competentă. Propunerea este fundamentată pe Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei (a se vedea para. 9), care impune utilizarea unor criterii imparțiale în distribuirea și redistribuirea cauzelor, precum și a standardelor Comisiei de la Veneția privind prevenirea retragerii arbitrare a dosarelor. Mai mult, în Raportul de țară nr.21/167 al Fondului Monetar Internațional, publicat la 26 iulie 2021, experții au constatat că Procuratura Anticorupție nu are gradul necesar de independență procedurală, operațională și bugetară, iar Procuratura Generală poate, în mod unilateral, să retragă sau să transfere cauze penale de la Procuratura Anticorupție (a se vedea para. 58 din raport). Deși proiectul de lege urmărește limitarea intervențiilor Procurorului General prin enumerarea situațiilor în care se poate dispune redistribuirea cauzelor, criteriile propuse rămân generale și permit interpretări extensive. Conținutul normei din proiect pare să nu transpună în mod eficient recomandările instituțiilor menționate, chiar dacă, aparent, norma instituie situații exhaustive de aplicare normei.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

procuraturii specializate. Redistribuirea poate fi contestată la Curtea de Apel de către procurorul a cărui cauză este redistribuită sau de către procurorul-șef al procuraturii specializate respective.	<u>urmării penale de către procurorul din Procuratura Generală, în cazurile prevăzute la alin. (1), cu excepția celor date prin lege în competența procuraturilor specializate pentru exercitarea sau conducerea urmării penale. La solicitarea procuraturii competente să exercite urmărirea penală, cauza poate fi transmisă de către Procurorul General și adjuncții săi pentru exercitare unei alte procuraturi.</u> <u>Se introduce alineatul (5¹) și (5²)</u> <u>(5¹) Solicitarea procuraturii specializate de a transmite cauza aflată în exercitarea sau conducerea urmării penale altei procuraturi sau organ de urmărire penală se soluționează de Procurorul General</u> <u>(5²) Urmărirea în privința procurorului-șef al procuraturii specializate și adjuncților săi este exercitată de către un procuror din Procuratura Generală desemnat de Procurorul General.</u>	1. Celeritatea urmării penale. Celeritatea urmării penale presupune viteza cu care se desfășoară urmărirea penală, fiind un element caracteristic termenului rezonabil al urmării penale. Totuși, contextul termenului rezonabil al urmării penale depășește simpla viteză în investigații, or raportată la caracteristica de complexitate, aceasta implică și chestiuni de oportunitate în realizarea anumitor acțiuni procesuale. <i>Stricto sensu</i>, Codul de procedură penală impune condiția celerității doar la aplicarea și prelungirea arestării preventive, celelalte aspecte incidente celerității fiind reglementate transversal indirect în diferite articole din cod cum ar fi, în mod special, art. 20 și art.259¹. În aceste condiții, în cazul în care Procurorul General ar aprecia celeritatea în alte situații juridice decât arestarea preventivă, acesta ar substitui atribuțiile de management procesual date procurorului-șef și de accelerare a urmării penale date în competența judecătorului de instrucție. 2. Echilibrarea volumului de lucru. Acest domeniu ține de responsabilitatea directă a procurorului șef ca și atribuție directă reglementată de art.5 alin.(3) lit. a) din <i>Legea nr.159/2016 cu privire la procuraturile specializate</i>, iar intervenția Procurorului General apare atunci când activitatea de echilibrare ar putea afecta tangențial activitatea altor procuraturi. Procurorul General nu poate substitui conducătorul procuraturii specializate în atribuțiile sale manageriale. Totodată, Procurorul General nu poate „echilibra volumul de lucru” din alte procuraturi atribuind
--	--	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		cauze penale în gestiunea unei procuraturi specializate, în lipsa unei solicitări de la aceasta, altfel ar încălca domeniul de competență dat de legiuitor procuraturii specializate. În plus, noțiunea de echilibrare a volumului de lucru este o noțiune străină procesului penal și reprezintă mai degrabă un proces managerial decât unul procesual. 3. Cazul în care complexitatea sau particularitățile cauzei impun efectuarea urmăririi penale de către un organ care dispune de capacitățile operaționale necesare. Codul de procedură penală conține suficiente mecanisme ce pot asigura desfășurarea urmăririi penale de către un grup de urmărire penală, cu suportul unui grup de ofițeri. Din acest motiv, nu este necesară retragerea unei cauze penale de la o procuratură specializată și transmiterea acesteia unei alte procuraturi sau unui organ de urmărire penală. Mecanismul propus poate acționa în detrimentul cooperării interinstituționale și descuraja realizarea scopurilor funcționării unei procuraturi specializate. 4. Cazul în care se constată o încălcare gravă a legii sau a drepturilor participanților la proces. Mecanismul propus vine să înlocuiască două mecanisme clasice deja existente. Primul se referă la răspunderea juridică pentru încălcarea legii (disciplinară, contravențională și penală). În acest caz, procurorul general poate demara proceduri corespunzătoare privind tragerea la răspundere a procurorului, iar procurorul șef are competențele
--	--	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		necesare de a transmite cauza pentru exercitare sau conducere altui procuror din aceeași procuratură. În al doilea caz, Codul de procedură penală stabilește deja subiecții responsabili de stabilirea încălcării drepturilor și de remediere – procurorul-șef și judecătorul de instrucție. În ambele cazuri, constatarea acestei stări de fapt nu este un temei suficient pentru retragerea cauzei de la o procuratură specializată, or mecanismul pare a fi o măsură de sancționare colectivă pentru o faptă individuală, prin acordarea unei aprecieri de neîncredere tuturor procurorilor pentru fapta unui procuror. 5. Omisiune ireparabilă la administrarea probelor. La fel ca și în cazul descris la pct. 4, Legea prevede mecanisme suficiente de remediere a acestei situații fără retragerea cauzei. Totodată, având în vedere că procesul de administrare a probelor reprezintă o chestiune de oportunitate, decizia Procurorului General în acest sens ar risca să constituie o imixtiune nejustificată în activitatea procurorului. 6. Neefectuarea nejustificată, timp de peste 30 de zile, a acțiunilor necesare în cauza penală. Potrivit art. 53¹ alin.(3) lit. c), aceasta este o atribuție a procurorului-șef, iar mecanismul propus pentru a consolida autonomia procuraturii specializate riscă să facă contrariul. Mecanismul de contestare propus nu este suficient și este atipic procesului penal. Prin raportare la completarea propusă pentru art. 300, mecanismul riscă să rămână ieficient pentru a restabili eventuale erori la luarea de
--	--	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

			către Procurorul General a deciziei de retragere a unei cauze penale de la o procuratură specializată.
3.	Codul de procedură penală, art.271 alin.(9) „(9) Conflictul de competență între procuraturile specializate se soluționează de către Procurorul General, prin ordonanță motivată, după solicitarea opiniilor procurorilor-șefi ai procuraturilor specializate.	Codul de procedură penală, art.271 alin.(9) „(9) Conflictul de competență între procuraturile specializate se soluționează de către Procurorul General, prin ordonanță motivată, după solicitarea opiniilor procurorilor-șefi ai la <u>solicitarea</u> cel puțin a unui procuror șef al unei procuraturi specializate.	Sugerăm ca procedura de soluționare a conflictului de competență să poată fi inițiată doar la solicitarea motivată a cel puțin unuia dintre procurorii-șefi ai acestora, și nu din oficiu. Această soluție ar limita intervențiile nejustificate ale Procurorului General, fără a afecta atribuțiile acestuia de a soluționa conflictele de competență. În forma în care este formulată norma, Procurorul General poate presupune un conflict de competență, chiar dacă nici una din procuraturi nu o invocă. Soluționarea conflictului de competență între două procuraturi este o instituție distinctă față de încălcarea competenței la exercitarea urmăririi penale și trebuie tratată diferit. Procurorul este obligat să își verifice competența încă de la etapa sesizării, iar norma este suficient de previzibilă. În ipoteza formulată de autorul proiectului, norma ar trebui să urmărească imitarea intervenției Procurorului general și nu să o legifereze prin reglementarea unei situații în care intervenția și controlul urmăririi penale este justificată.
4.	Codul de procedură penală, art. 300 alin. (2 ¹) (2 ¹) Plângerile împotriva indicațiilor Procurorului General date în condițiile art. 51 alin. (3 ³), împotriva anulării dispuse de Procurorul General în condițiile art. 51 alin. (3 ⁴)	~~Codul de procedură penală, art. 300 alin. (2¹)~~ ~~(2¹) Plângerile împotriva indicațiilor Procurorului General date în condițiile art. 51 alin. (3³), împotriva anulării dispuse de Procurorul General în condițiile art. 51 alin. (3⁴) și ale art. 271 alin. (7) se examinează de un complet din trei judecători al Curții de Apel, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării acestora. Controlul judiciar~~	Propunem renunțarea integrală de la această normă. Procedura propusă este atipică pentru procesul penal și, ca și mecanism, riscă să devină inaplicabil sau aplicat formal. Norma limitează controlul judiciar la verificarea legalității acțiunilor contestate, adică a intervenției Procurorului General în activitatea de urmărire penală.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

	și ale art. 271 alin. (7) se examinează de un complet din trei judecători al Curții de Apel, în termen de 3 zile lucrătoare de la data înregistrării acestora. Controlul judiciar se limitează la verificarea legalității acțiunilor contestate.	~~se limitează la verificarea legalității acțiunilor contestate.~~	Termenul de legalitate este tratat într-un mod uniform în procesul penal și, în ipoteza normei, verificarea ar presupune identificarea unor aspecte juridice formale, cum ar fi: 1. dacă intervenția este prevăzută de lege; 2. dacă a fost îndeplinită condiția formală de obținere a opiniei; 3. dacă ordonanța Procurorului General este motivată. Verificarea legalității nu presupune neapărat verificarea fondului cauzei. În situația în care practica judiciară ar ajunge de a considera necesar extinderea verificării dincolo de legalitatea procedurii, pentru a constata temeinicia soluției prin prisma motivării ordonanței, completul Curții de Apel ar trebui să facă o verificare a întregii cauze penale. Asta presupune să parcurgă același traseu pe care ar fi trebuit să îl parcurgă Procurorul General, iar volumul de lucru ar crește considerabil. În plus, o astfel de verificare ar depăși limitele controlul judiciar în cadrul unei proceduri prejudiciară, care presupune lipsa examinării fondului cauzei (în special în situația verificării legalității indicațiilor).
5.	Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, art. 75 alin. (3) (3) Ministrul justiției nu participă la examinarea cauzelor disciplinare privind procurorii și nici la adoptarea hotărârilor privind selecția și cariera acestora	~~Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, art. 75 alin. (3) (3) Ministrul justiției nu participă la examinarea cauzelor disciplinare privind procurorii și nici la adoptarea hotărârilor privind selecția și cariera acestora, în sensul art. 19 și 29, cu excepția~~	Pentru a consolida independența, obiectivitatea și imparțialitatea Consiliului Superior al Procurorilor, organismele internaționale recomandă excluderea participării <i>ex officio</i> a ministrului justiției și a președintelui CSM din componența Consiliului. Susținem aceste recomandări, în special, excluderea ministrului justiției de

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

acestora, în sensul art. 19 și 29, cu excepția chestiunilor ce țin de procedurile de evaluare externă a procurorilor.	~~chestiunilor ce țin de procedurile de evaluare externă a procurorilor.~~ <u>Alineatul (2) al articolului 69 se abrogă.</u>	la examinarea și adoptarea hotărârilor privind rezultatele evaluării extraordinare a procurorilor. În Raportul de evaluare din 2016, GRECO a recomandat excluderea celor doi membri de drept din componența CSP (a se vedea recomandarea de la para.148), recomandare reiterată ulterior și în Raportul de conformitate din 2024. Progrese insuficiente în această privință, coroborate cu modificări legislative care au consolidat poziția celor doi membri de drept, au determinat GRECO să constate că recomandarea a fost implementată doar parțial. În același timp, în amicus curiae pentru Curtea Constituțională a Republicii Moldova din 2019 (para. 36), Comisia de la Veneția a considerat că prezența ministrului justiției în CSP nu contravine, prin ea însăși, standardelor europene (a se vedea para. 36), recomandând totuși restrângerea dreptului de vot privind cariera magistraților. Ulterior, în raportul din 2024, GRECO a clarificat că această poziție a fost determinată de lipsa unor repere internaționale clare privind consiliile procurorilor (para. 74, nota de subsol 38) și a invocat în acest sens avizul nr. 18 din 2023 al Consiliului Consultativ al Procurorilor Europeni. Acest act de referință, care a marcat evoluția standardelor europene în materie, descurajează în mod explicit o asemenea prezență (a se vedea para. 48). Această poziție este deosebit de relevantă în contextul participării ministrului justiției la examinarea rezultatelor evaluării extraordinare a procurorilor. Implicarea unui reprezentant al executivului la adoptarea unor decizii individuale care pot conduce inclusiv la eliberarea
--	---	--

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		procurorilor din funcție, ridică riscuri pentru independența și imparțialitatea procesului de evaluare. Necesitatea asigurării continuității evaluării extraordinare, invocate în nota de fundamentare, nu justifică menținerea ministrului justiției în componența CSP până la 1 ianuarie 2028. Dimpotrivă, continuitatea procesului poate fi asigurată de Legea nr. 252/2023 și prin activitatea comisiilor de evaluare, nu de votul exercitat de ministru. Dacă ministrul justiției sau președintele CSM nu participă la ședință, iar cvorumul și majoritatea se calculează fără ei, CSP examinează rapoartele comisiilor în aceeași procedură și în aceleași termene. Prin urmare, participare ministrului justiției și a președintelui CSM în procesele decizionale ale CSP nu contribuie nici la celeritatea, nici la calitatea acestui proces.
--	--	---

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva